

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
СТАЛЕВОГО
БУДІВНИЦТВА

Вибір сталі та класифікація елементів

Білик Артем Сергійович

к.т.н., голова інженерного центру УЦСБ, доцент кафедри металевих і дерев'яних конструкцій КНУБА

Семінар
«Розрахунок сталевих конструкцій відповідно до Єврокодів»
26.05.2016

Індекси, вживані у Єврокодi (довiдково)

Нижній підстрочний iндекс у Єврокодi	Визначення	Приклад	
Ed	Розр. значення ефекту дії	M_{Ed}	Розр. значення згин. моменту
Rd	Розр. значення несучої здатності	M_{Rd}	Розр. значення несучої здатності на згин
el	Властивості пружності	W_{el}	Момент опору перерізу у пружній стадії
pl	Властивості пластичності	W_{pl}	Момент опору перерізу у пластичній стадії

Номинальні значення межі текучості (f_y) та межі міцності (f_u)

Стандарт та сталь	Номинальна товщина елемента t , мм			
	$t \leq 40$		$40 < t \leq 80$	
	f_y , Н/мм ²	f_u , Н/мм ²	f_y , Н/мм ²	f_u , Н/мм ²
ДСТУ EN 10025-2				
S 235	235	360	215	360
S 275	275	430	255	410
S 355	355	510	335	470
S 450	440	550	410	550
ДСТУ EN 10025-3				
S 275 N/NL	275	390	255	370
S 355 N/NL	355	490	335	470
S 420 N/NL	420	520	390	520
S 460 N/NL	460	540	430	540
ДСТУ EN 10025-4				
S 275 M/ML	275	370	255	360
S 355 M/ML	355	470	335	450
S 420 M/ML	420	520	390	500
S 460 M/ML	460	540	430	530

Визначення підкласу сталі

Максимально допустимі значення товщин елементів

Клас сталі	Під-клас сталі	Ударна в'язкість $J_{\min}$		Розр. температура $T_{Ed} [^{\circ}\text{C}]$																					
				10	0	-10	-20	-30	-40	-50	10	0	-10	-20	-30	-40	-50	10	0	-10	-20	-30	-40	-50	
		при $T [^{\circ}\text{C}]$		$\sigma_{Ed} = 0,75 \cdot f_y(t)$							$\sigma_{Ed} = 0,50 \cdot f_y(t)$							$\sigma_{Ed} = 0,25 \cdot f_y(t)$							
C275	JR	20	27	55	45	35	30	25	20	15	80	70	55	50	40	35	30	125	110	95	80	70	60	55	
	J0	0	27	75	65	55	45	35	30	25	115	95	80	70	55	50	40	165	145	125	110	95	80	70	
	J2	-20	27	110	95	75	65	55	45	35	155	130	115	95	80	70	55	200	190	165	145	125	110	95	
	M,N	-20	40	135	110	95	75	65	55	45	180	155	130	115	95	80	70	200	200	190	165	145	125	110	

Класифікація поперечних перерізів елементів

Клас 1 - поперечні перерізи, у яких може утворюватися повний пластичний шарнір без зниження несучої здатності від втрати місцевої стійкості.

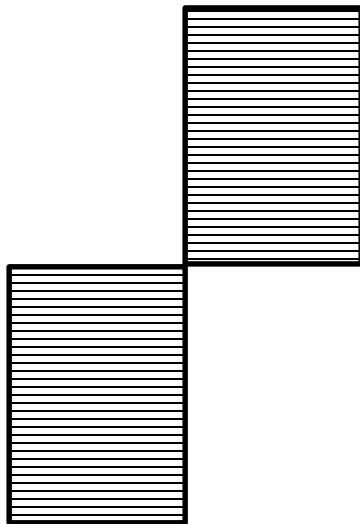
Клас 2 - поперечні перерізи, у яких можуть утворюватися часткові пластичні деформації, обмежені внаслідок втрати місцевої стійкості.

Клас 3 - поперечні перерізи, які працюють у пружній області, а напруження досягають межі текучості тільки у крайніх волокнах . Пластичні деформації у пер. 3 класу не розвиваються внаслідок втрати місцевої стійкості.

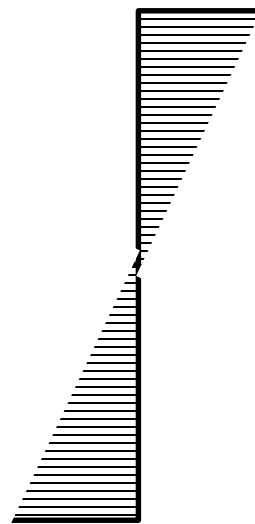
Клас 4 - поперечні перерізи, у яких втрата місцевої стійкості у одній або кількох ділянках перерізу настає до досягнення текучості

Класифікація поперечних перерізів елементів

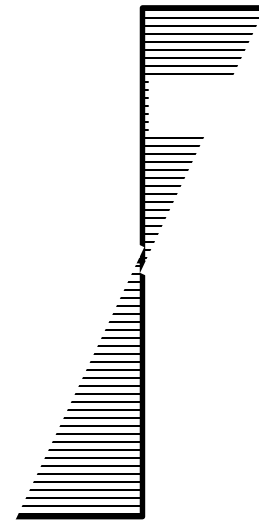

Клас 1
Клас 2

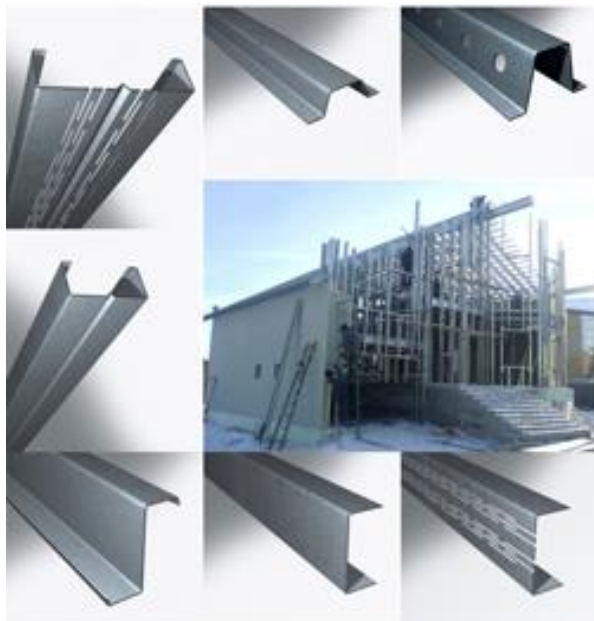

Клас 3

Клас 4

Клас 4 – див. EN 1993-1-5!

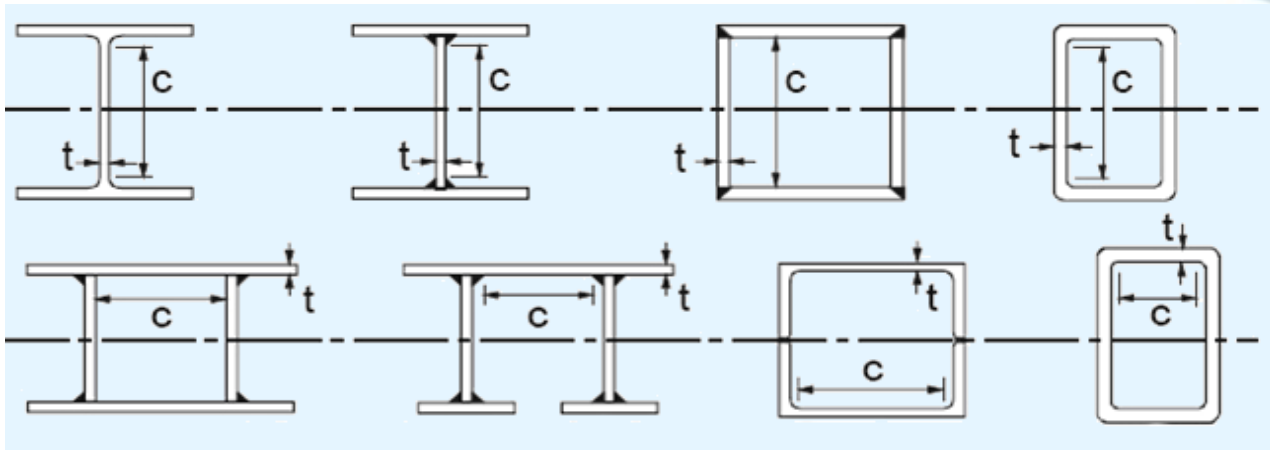

**Будівля London Dock and Harbour
Company / Henry Robinson Palmer**

Стиснуті внутрішні ділянки перерізу

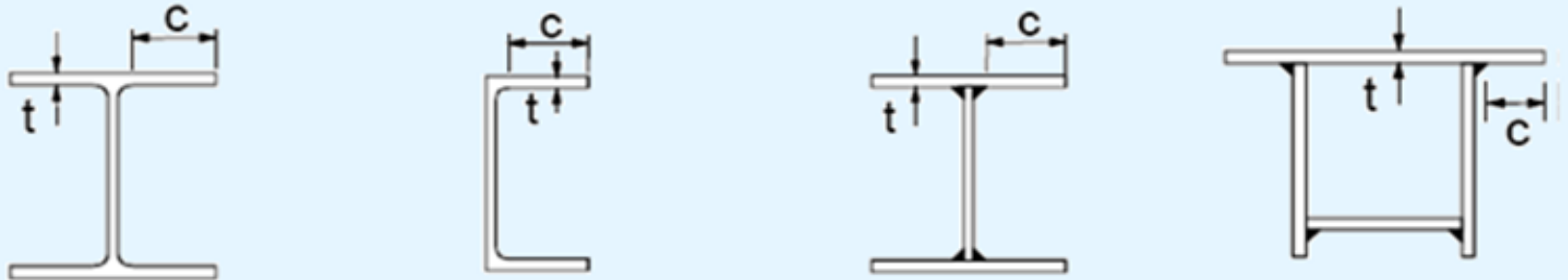

Клас	Згинана ділянка пер.	Стиснута ділянка пер.	Стиснуто-зігн. ділянка пер.
Розподіл напружень у ділянках пер. (стиск зі знаком «+»)			
1	$c/t \leq 72\varepsilon$	$c/t \leq 33\varepsilon$	если $\alpha > 0,5$: $c/t \leq \frac{396\varepsilon}{13\alpha-1}$ если $\alpha \leq 0,5$: $c/t \leq \frac{36\varepsilon}{\alpha}$
2	$c/t \leq 83\varepsilon$	$c/t \leq 38\varepsilon$	если $\alpha > 0,5$: $c/t \leq \frac{456\varepsilon}{13\alpha-1}$ если $\alpha \leq 0,5$: $c/t \leq \frac{41,5\varepsilon}{\alpha}$

Розподіл напружень у ділянках пер. (стиск зі знаком «+»)						
3	$c/t \leq 124\varepsilon$		$c/t \leq 42\varepsilon$		если $\psi > -1$: $c/t \leq \frac{42\varepsilon}{0,67+0,33\psi}$ если $\psi \leq -1$: $c/t \leq 62\varepsilon(1-\psi)\sqrt{(-\psi)}$	
$\varepsilon = \sqrt{235/f_y}$	f_y	235	275	355	420	460
	ε	1,00	0,92	0,81	0,75	0,71

За класифікацією частин перерізу обирається вищий клас!

Звиси полицок

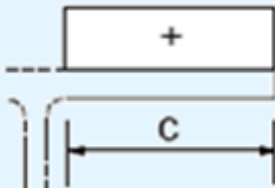
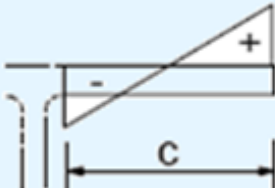
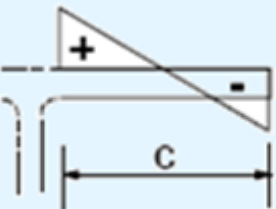

Прокатні профілі

Зварні профілі

Клас	Стиснута ділянка пер.	Стиснуто-зігнуті ділянки перерізу	
		Стиск на кінці	Розтяг на кінці
Розподіл напружень у ділянках пер. (стиск зі знаком «+»)			
1	$c/t \leq 9\varepsilon$	$c/t \leq \frac{9\varepsilon}{\alpha}$	$c/t \leq \frac{9\varepsilon}{\alpha\sqrt{\alpha}}$
2	$c/t \leq 10\varepsilon$	$c/t \leq \frac{10\varepsilon}{\alpha}$	$c/t \leq \frac{10\varepsilon}{\alpha\sqrt{\alpha}}$

Розподіл напружень у ділянках пер. (стиск зі знаком «+»)						
3	$c/t \leq 14\varepsilon$		$c/t \leq 21\varepsilon\sqrt{k_\sigma}$ Для k_σ див. EN 1993-1-5			
$\varepsilon = \sqrt{235/f_y}$	f_y	235	275	355	420	460
	ε	1,00	0,92	0,81	0,75	0,71

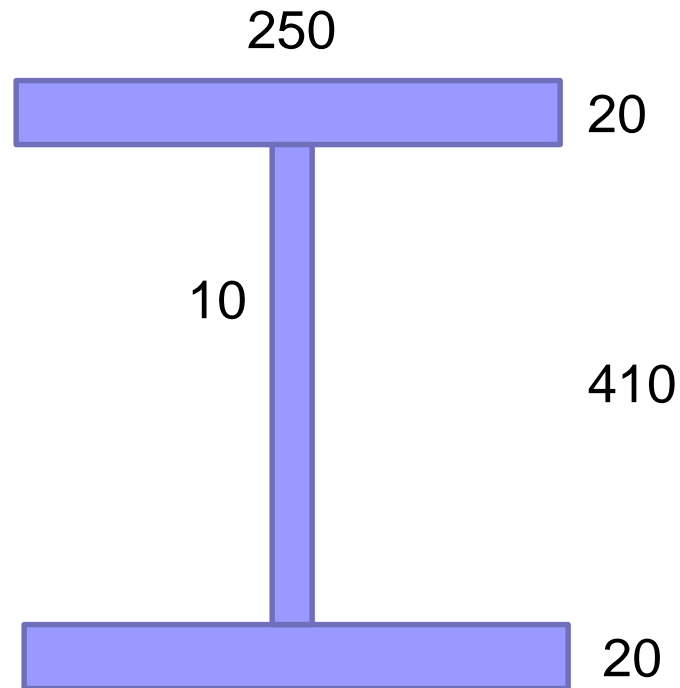
Висновки:

- Краще уникати 4 класу, бо при стиску у них можливі ексцентриситети і як наслідок - знижена несуча здатність
- Класифікація перерізів залежить окрім як від класу сталі лише від геометрії та розподілу напружень, а не від їх абсолютних значень

Приклад 2.

Класифікувати переріз балки при чистому згині

Прийнята сталь S235

Розв'язок:

Для сталі С235 $\varepsilon = 1$

Класифікуємо стінку:

$$c / t = 410 / 10 = 41 < 72 * 1 = 72$$

Отже, стінка відноситься до 1 класу

Класифікуємо поличку:

$$c / t = 0,5 * (250 - 10) / 20 = 6 < 9 * 1 = 9$$

Отже, поличка відноситься до 1 класу

Висновок: переріз в цілому відноситься до першого класу

Можливості застосування високоміцних сталей

**Вітчизняні марки за
ДСТУ EN 10025-
4:2007**

S 275 M/ML

S 355 M/ML

S 420 M/ML

S 460 M/ML

товщина: 6..50мм

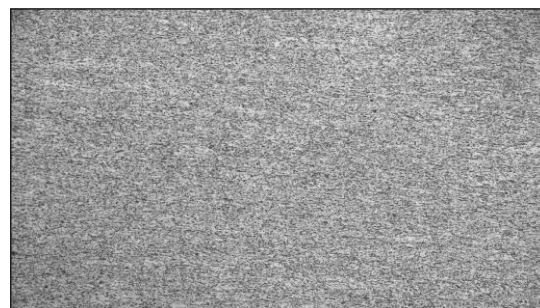
ширина: 1500..2700мм

довжина: 6000..12000мм

Додатково:
ТМСП-лист з
границею
текучості до
650МПа
товщиною до
20мм

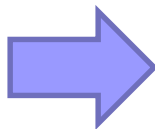

Нормалізація

ТМСП

- Дрібнозерниста структура сталі
- Висока міцність
- Низький вуглецевий еквівалент
- Добра зварюваність
- Мінімізація попереднього нагріву
- Значна ударна в'язкість
- Відносно низька вартість

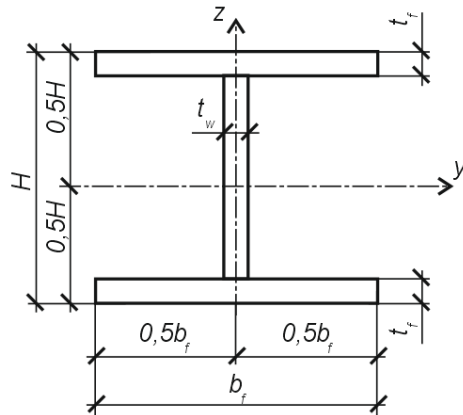

- Мінімізація ваги конструкцій
- Малоелементність
- Зносостійкість
- Фізична здійснюваність
- Висока надійність
- Відповідальні елементи
- Скорочення тривалості зведення

Зведена розрахункова ефективність застосування високоміцного прокату

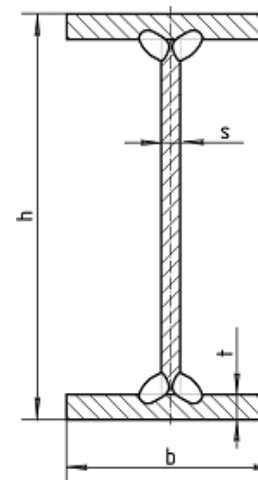
Ефективність застосування високоміцного прокату у колонах двотаврового перерізу, складених з листів

- Технічний поверх громадської будівлі
- Висота 4,2 м, сітка 8*16 м

Сталь	C245	C275	C355	C420	C460
bf, см	50	48	40	38	36
tf, см	3	2,8	2,8	2,5	2,5
tw, см	2,5	2	1,8	1,4	1,4
Hw, см	34	34	34	34	34
H, см	40	39,6	39,6	39	39
A, см ²	470	404,8	346,4	285,2	275,2
маса кг/пог. м	369,0	317,8	271,9	223,9	216,0

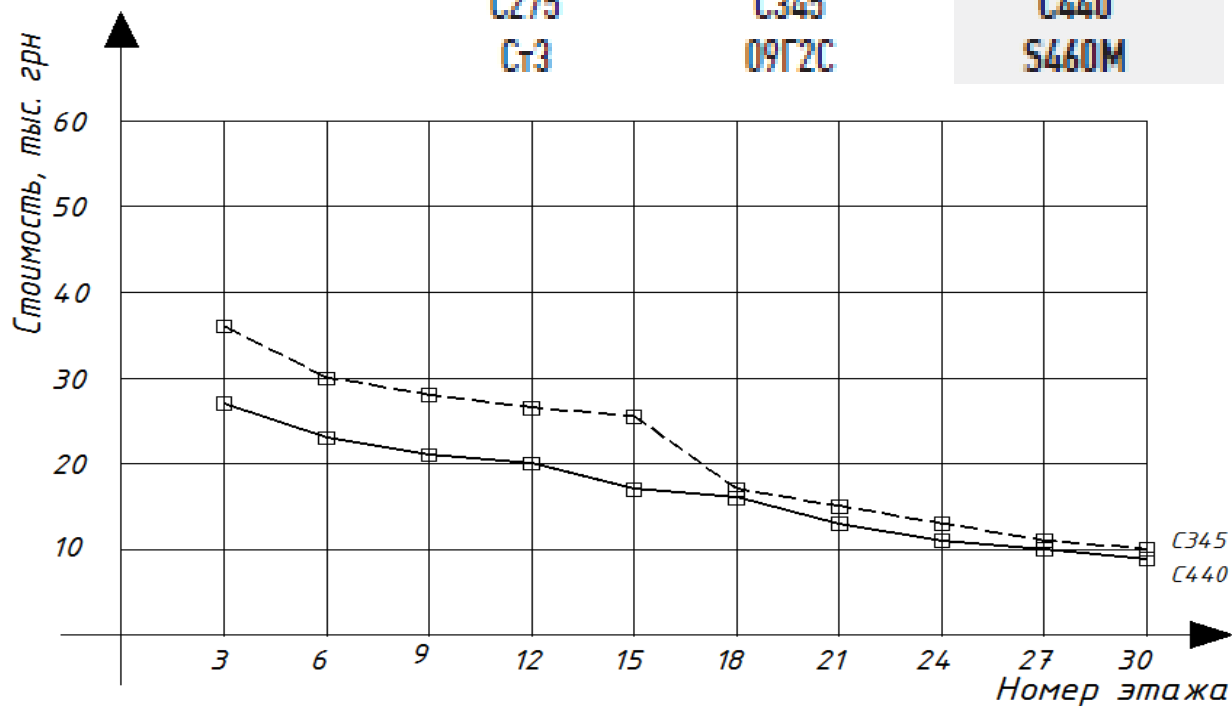
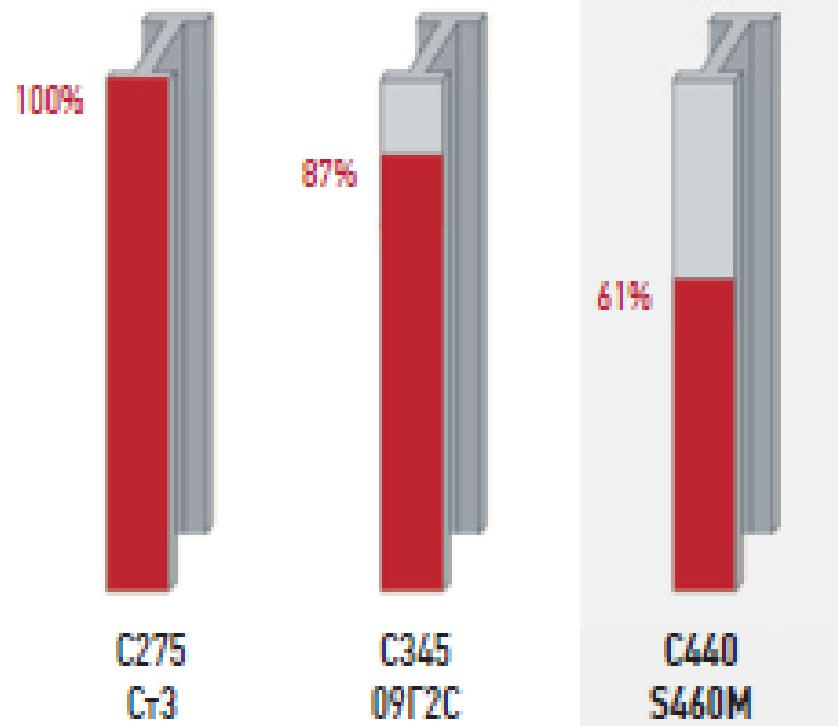
Ефективність застосування високоміцного прокату у балках двотаврового перерізу, складених з листів за ТУ У 01412851.001-95

- Головна балка технічного поверху громадської будівлі
- Сітка 8*8 м

Сталь	№	Маса балки, кг
C245	60BC4	1484,0
C275	50BC4	1526,0
C355	50BC3	1281,1
C420	45BC2	1070,1

Ефективність використання сталі підвищеної міцності у зварних колонах складеного з листів коробчатого перерізу для 30-поверхової будівлі у м.Київ

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

- Зменшення металоємності у сучасних комерційних будівлях внаслідок застосування високоміцного прокату

ВТЦ, Нью-Йорк (2014),
541 м, 104 пов.

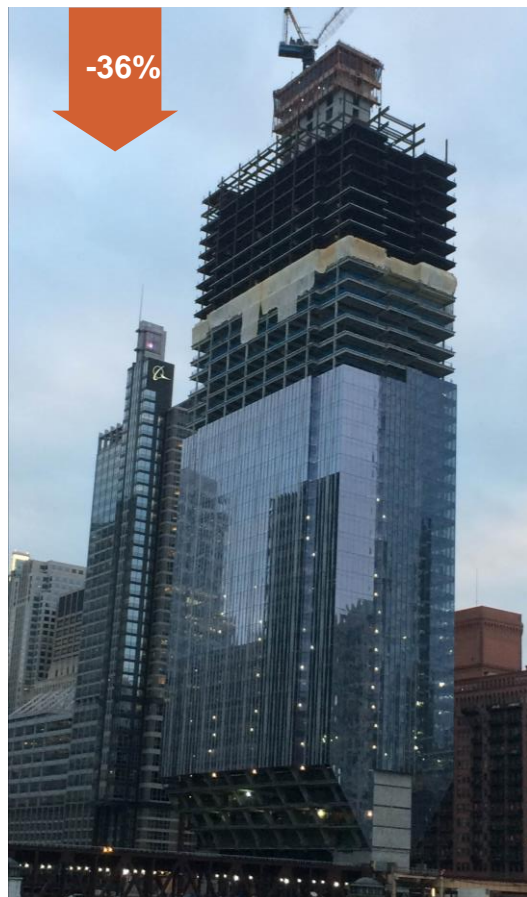
Башта Хьорста, Нью-Йорк (2002) , 201 м, 47 пов.

Башта Мапфре,
Барселона (1992),
154 м, 42 пов.

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

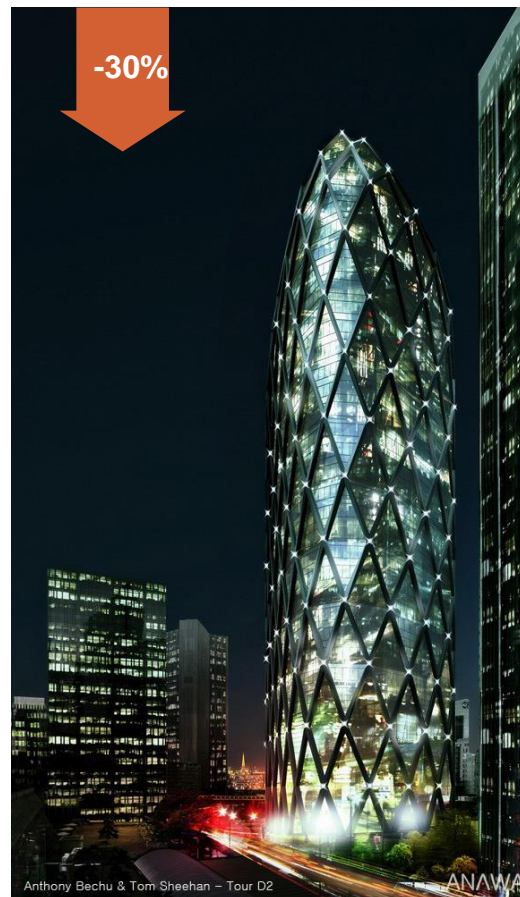
- Зменшення металоємності у сучасних комерційних будівлях внаслідок застосування високоміцного прокату

150 North Riverside Plaza

м. Чикаго, США, 2017

228 м, 54 пов.

Башня D2

м. Париж, Франція,

2014 171 м, 37 пов.

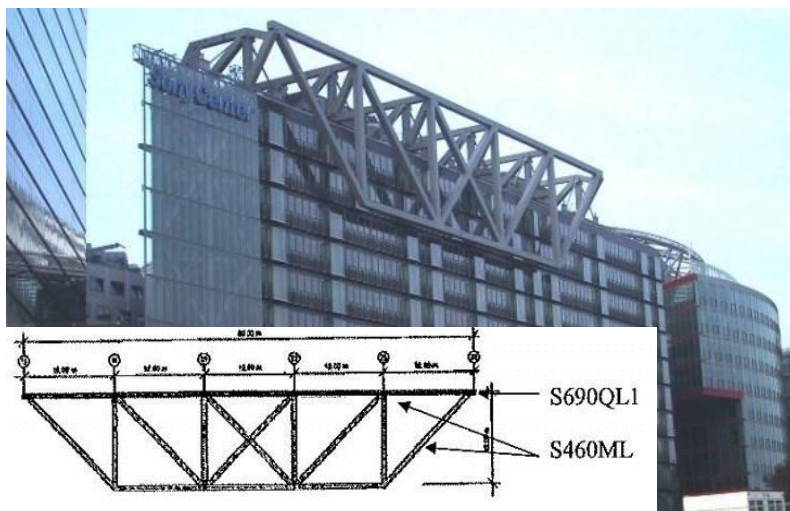
Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

- Високонавантажені елементи

Ефективні суцільностінчаті аутригери будівлі H-tower висотою 99.2 м, виготовлені із сталі підвищеної міцності 440-490 МПа. 2011 р.

Опорна база колони з траверсами (звичайна сталь) і із застосуванням високоміцної сталі (справа)

Фланцеві вузли балок із застосуванням високоміцної сталі стануть більш компактними

Sony-Center Берлін, опорна ферма. Атріум зсередини

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

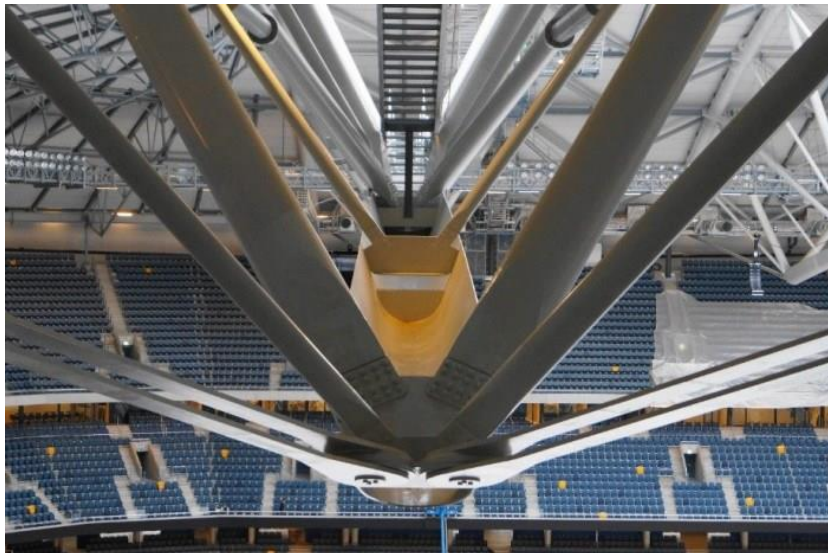
- Прольотні конструкції

Високоміцна сталь S460 в трубчатих елементах ферм стадіону Friends Arena (Стокгольм). Висота 17 м, проліт 162 м, займає 32% від загальної маси сталі

Компактні вузли із високоміцної сталі S900 зробили можливою реалізацію проекту

Сумарная економія коштів за рахунок застосунку високоміцної сталі – 15%.

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

- Мости

Міст Ерасмус 1996

Роттердам, Нідерланди

Висота 139 м

Довжина 802 м

Вага конструкцій 6800т

4 200 т листа марки S355M

Міст Ересун 2000

Мальме-Копенгаген, Швеція/Данія

Макс. висота: 203,5 м

Ширина: 23,5 м

Довжина : 7 845 м

60 000 т листа марки S460M

16 000 т листа марки S420M

Міст Ilverich 2002

Дюссельдорф, Німеччина

Ширина: 33 м

Довжина: 5 910 м

Вага конструкцій 7500т

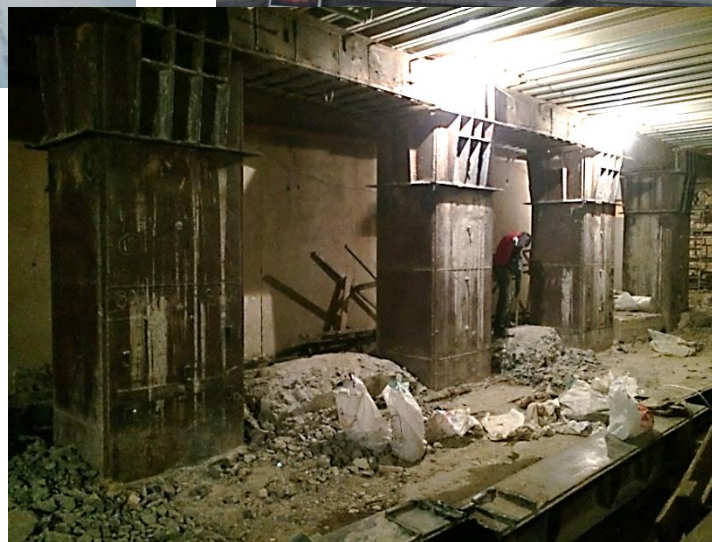
Застосунок **S460** знизив

вагу на 21%

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

- Фізична здійснюваність реконструкції за допомогою високоміцних сталей

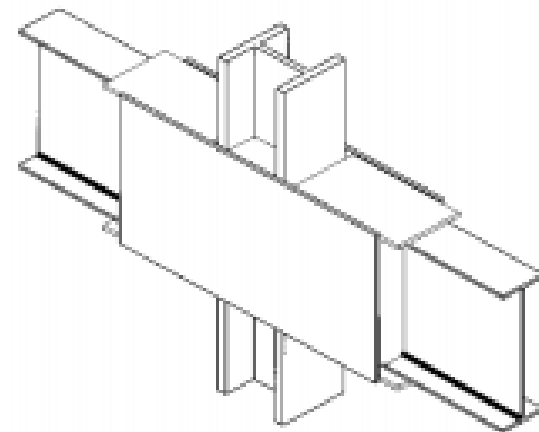
Хрещатик
29, м.Київ

Сучасні приклади застосування високоміцних сталей

- Застосування високоміцних сталей у сфері безпеки

Амбасада Швеції у США

Захист існуючих
будівель

Перешкоди,
периметр територій

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!